METSÄTALOUS

Vielä ei ole tarvinnut hyönteistuhojen takia tehdä hakkuita, mutta todennäköistä on, että sellaisia kesän mittaan kuitenkin tulee. **METSÄASIANTUNTIJA ARI TEITTINEN, METSÄNHOITOYHDISTYS JÄRVI-SUOMI**

Metsähallituslaki hallitukseen elokuussa

Kiistelty lakiesitys Metsähallituksen metsätalouden yhtiöittämisestä saataneen hallituksen käsittelyyn vasta heinäkuun kesälomaviikkojen jälkeen. Maa- ja metsätalousministeriön tavoitteena on viedä esitys talouspoliittiseen ministerivaliokuntaan elokuun alkupuolella.

Lausuntokierros metsähallituksen yhtiöittämisestä päättyi tiistaina. Lausuntoja saapui määräaikaan mennessä viitisenkymmentä.

Hallitusneuvos **Vilppu Talvitie** maa- ja metsätalousministeriöstä sanoo, että lausunnot käydään läpi ja katsotaan, millaisia mahdollisia muutoksia lakiesitykseen olisi tarve lausuntojen perusteella tehdä.

Uusi laki yritetään saada voimaan ensi vuoden alussa. Talvitie myöntää, että aikataulu on tiukka.

Metsähallituslaki on niin sanottu budjettilaki. Alun perin lakiesitys piti tuoda hallituksen talouspoliittisen ministerivaliokunnan päätettäväksi jo menneen kevään kuluessa, jotta eduskunnalla olisi ollut riittävästi aikaa käsitellä esitystä ja ministeriöllä sen jälkeen aikaa valmistella lain edellyttämät toimet.

MTK:n maa- ja metsätalousministeriölle toimittamassa lausunnossa todetaan, että Metsähallitus pitää säilyä kokonaisena ja resurssien käyttö siinä kokonaisuudessa olla edelleen joustavaa.

MTK:n metsäjohtajan **Juha Hakkaraisen** mukaan järjestö ei ota kantaa siihen, onko lakiesitys hyvä vai huono.

”Uusi järkevä malli pitää löytää, kun liikelaitoslaki on kumottu.”

MTK pitää tärkeänä, ettei Metsähallituksella ole kilpailua vääristäviä etuja avoimilla markkinoilla. Hakkarainen huomauttaa, että kilpailuneutraliteetti on ollut johtava periaate myös metsänhoitoyhdistys- ja metsäkeskuslainsäädännössä.

Metsähallituslain uudistaminen ei saa johtaa MTK:n mielestä kuntien verotulojen vähenemiseen.

Paikallisilla asukkailla pitää säilyttää mahdollisuus luonnonvarojen käytön suunnitteluun. MTK korostaa, että eduskunnan ja valtioneuvoston ohjaus tulee säilyttää nykyisellään ja ohjaus pitää koskea myös mahdollisia tulevia yhtiöitä.

JUHA KAIHLANEN

» Lausunnot käydään läpi ja katsotaan, millaisia mahdollisia muutoksia lakiesitykseen olisi tarve lausuntojen perusteella tehdä.«

VILPPU TALVITIE

Kantorahaa lähes kaksi miljardia euroa

Viimevuotiset kantorahatulot nousivat yli 1,9 miljardiin euroon. Yksityismetsänomistajille kantorahaa kertyi 1,63 miljardia euroa.

Metsäntutkimuslaitoksen mukaan kantorahojen kasvu kytkeytyi lisääntyneisiin hakkuisiin. Edellisvuodesta kantorahatulot kasvoivat 13 prosentilla.

Yksityismetsänomistajien metsätilit kasvoivat lähes viidenneksen. Hehtaaria kohti kantorahaa tuli 121 euroa.

Metsäteollisuuden ja Metsähallituksen hallinnoimista valtion metsistä tulot laskivat reaalisesti 7 prosenttia. Lasku johtui lähinnä tukin hakkuiden vähenemisestä.

Tukin osuus kantorahatuloista kipusi 69 prosenttiin. Puulajeista tärkein oli kuusi, joka toi lähes puolet kantorahoista. Yksin kuusitukin osuus oli 37 prosenttia.

Mänty toi tuloista 42 prosenttia, ja mäntykuitupuu oli selvästi tärkein kuitupuutavaralaji 13 prosentin osuudella.

Yksityismetsissä pystykauppojen osuus kantorahatuloista nousi 82 prosenttiin.

Alueittain tarkasteltuina kantorahatulot nousivat edellisvuodesta eniten Pirkanmaan, Häme-Uusimaan ja Kaakkois-Suomen metsäkeskusalueilla. Kantorahat laskivat Ahvenanmaalla sekä Etelärannikon ja Lapin alueilla.

Selvästä noususta huolimatta viimevuotiset kantorahatulot jäivät keskimääräistä pienemmiksi. Kovimmat kantorahatulot metsänomistajat kuittasivat vuonna 2007.

JARMO PALOKALLIO

Kantorahatulot 2003–2013

Miljardia euroa (reaalisin vuoden 2013 hinnoin)

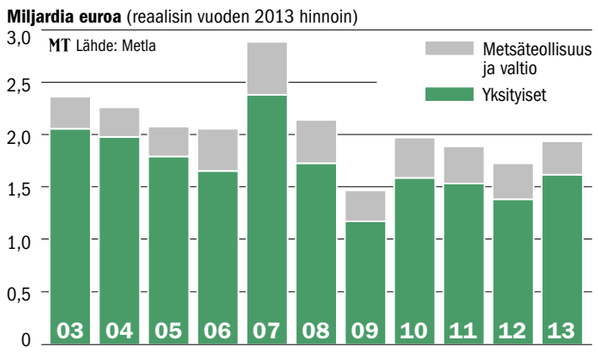

Kemeralain uudistus iskee Pohjois-Suomeen

Kestävän metsätalouden rahoituslain uudistus on lopettamassa metsänuudistamisen tukemisen myös Pohjois-Suomesta. Metsänomistajien mukaan se romuttaa metsätalouden perustaa.

MARKKU VUORIKARI

Istutustuen loppuminen iskee Pohjois-Suomeen. Maan pohjoisosissa uudistamiskustannukset syövät hakkuutulot.

Viime viikolla lausunnolle lähtenyt maa- ja metsätalousministeriön tuorein kemeraluonnos lopettaa metsän uudistamisen tukemisen koko maassa. Ministeriön mukaan uudistamisen tukeminen kaupallisen hakkuun jälkeen ei ole mahdollista jatkossa.

Uudistamistuesta luopuminen johtuu EU:n uusista valtionavun suuntaviivoista. Komission mukaan tukea ei ole mahdollista myöntää, jos hakatun tilalle uudistetaan vastaava metsä. Muutenkin tukea voisi myöntää vain kohteille, joissa uudistamisen kustannukset olisivat isommat kuin hakkuutulot.

Metsätalouden pohja putoaa

”Metsänomistajille uudistamisen tuki on tärkeä Pohjois-Suomessa. Tuen päättyminen romauttaa metsätalouden perustan Keski-Lapista ja siitä pohjoisemmasta Suomesta”, sanoo johtaja **Jukka Aula** Pohjois-Suomen metsänomistajien liitosta.

Aulan mukaan uudistamistukea on tarvittu heikoimman metsänkasvun alueilla useammalla kuin joka toisella uudistamiskohteella. Tuen lakkauttaminen synnyttää nollarajoja, joiden takaa puita ei kannata korjata.

”Metsälöitä jää metsätalouden ulkopuolelle. Metsänomistajien ei ole järkeä uudistaa kuvioita, jos kaikki kantorahat kuluivat uudistamiskustannuksiin.”

Energiapuun tuki päättyy

Uudistamisen lisäksi myös pystykarsinnan ja pellon metsitysten tukeminen päättyy. Samoin päättyy energiapuun korjuun tuki. Tämänhetkisen arvion mukaan sekään ei sovi EU:n uusiin valtiontukisuuntaviivoihin.

Sen sijaan taimikoiden varhaishoidosta tulee erillinen työlaji. Näin varhaishoidetulle taimikolle voidaan myöntää myöhemmin myös nuoren metsän hoitotukea.

Uutta on vaatimus, että rahoitushakemus on tehtävä ennen työn aloittamista.

Toimiva kokonaisuus

MTK:n metsäasiantuntija **Lea Jylhä** harmittelee, ettei kaikkia järkeviä kohteita voida EU:n suuntaviivojen takia tukea. Muuten metsänomistajat ovat kemeraesitykseen tyytyväisiä.

”Esitys on pääosin valmistelun mukainen. Sen tavoite on vähentää byrokratiaa ja kohdistaa työt oikeisiin kohteisiin. Siinä on onnistuttu hyvin”, sanoo Jylhä.

Uusi kemeralaki on tarkoitus saada voimaan ensi vuoden kesään mennessä. Laki on määräaikainen ja se vaatii EU:n hyväksynnän. Siksi sen voimaantulosta ei voida sanoa mitään varmaa.

Nykyisen kemeralain mukaisia tukia voidaan myöntää ensi vuoden kesäkuun loppuun asti. Niitä koskevat rahoitushakemukset pitää toimittaa Suomen metsäkeskukselle viimeistään maaliskuun 20. päivänä.

Uusi kemeratuki myönnetään toimenpiteiden kokonaiskustannuksiin joko toteutuneiden kustannusten perusteella tai euromääräisenä tukena. Tuen määrä vaihtelee työlajien mukaan kuten nykyisinkin.

JARMO PALOKALLIO

Energiapuu kannattaa Metlan mukaan varastoida rankoina hakkeen sijaan.

Energiapuu kannattaa kuljettaa autolla

Energiapuun kuljettaminen metsästä käyttöpaikalle kannattaa tulevaisuudessakin tehdä autolla. Metsäntutkimuslaitoksen (Metla) mukaan pienpuun autokuljetukset pysyvät edelleen ratakuljetuksia halvempia

Energiapuun käyttö on Metlan mukaan yleistynyt Suomessa tasaisesti. Vuonna 2000 puuta poltettiin vajaa miljoona kuutiometriä. Kaksi vuotta sitten käyttö oli noussut jo 7,6 miljoonaan kuutioon.

Tulevaisuudessa energiapuun kuljetusmatkat pitenevät kasvavan kysynnän ja voimistuvan kilpailun takia.

Metlan tutkimuksessa vertailtiin energiapuun kaukokuljetusta sekä auto- ja junakuljetuksen yhdistämismahdollisuuksia.

Tutkimuksessa pienpuuta kuljetettiin Kainuusta yli 200 kilometrin päähän Kokkolaan. Käyttöpaikan lähellä metsäbiomassan määrä oli vähäinen kovan kilpailun vuoksi.

Energiapuun korjattiin sekä koko- että rankapuuna. Kuljetusmuotoina olivat juna ja perinteinen 60 tonnin autokuljetus. Lisäksi käytettiin uusien massarajoitusten sallimia 68 ja 76 tonnin autokuljetuksia.

Kokopuun korjuussa otettiin huomioon sekä metsähakkeen että runkopuun kuljetus. Rankapuussa hakkeen osuus jätettiin huomioimatta.

Tutkimuksen perusteella rankapuun korjuu ja kuljetus ovat kokopuuta kustannustehokkaampia.

Rankapuun varastoiminen on myös haketta helpompaa. Se helpottaisi metsäenergian kysynnän ja tarjonnan tasapainottamista.

Energiapuun junakuljetus oli autokuljetusta halvempaa vain junaterminaalien lähellä ja pitkillä kuljetusmatkoilla. Raidekuljetusten hinnat olivat kuitenkin yleisesti tiekuljetuksia kalliimmat.

Pienpuuta voidaan Metlan mukaan kuljettaa pitkiä matkoja myös helposti siirrettävillä konteilla ja suurilla rekoilla.

TIINA HEIKKINEN

Kuusitukin kysyntä heikkoa

Puukauppoja tehtiin tammi–toukokuussa noin kuusi prosenttia enemmän kuin viime vuonna, ilmenee Metsäntutkimuslaitoksen tilastosta.

Kesäkuun ensimmäisellä viikolla hakkuut nousivat yli 800 000 kuutiometriin. Viimeksi samaan päästiin helmikuun alussa.

Järvi-Savon metsänhoitoyhdistyksen metsäasiantuntijan **Ari Teittisen** mukaan puukauppa kävi toukokuussa hyvin myös Itä-Suomessa.

”Isot metsäfirmat olivat melko laiskasti liikkeellä, mutta sahat ja pienemmät ostajat olivat aktiivisia”, kertoo Teittinen.

Kuitupuun kauppa käy hyvin. Koivu- ja havukuitu sekä energiapuu menevät erinomaisesti kaupaksi.

Koivutukkipuun hakkuut painottuvat syksyyn, joten kesällä on hiljaista.

Hyönteistuhoja kartoitettu

Teittisen mukaan hyönteistuhohavaintoja on alettu kartoittaa.

”Vielä ei ole tarvinnut hyönteistuhojen takia tehdä hakkuita, mutta todennäköistä on, että sellaisia kesän mittaan kuitenkin tulee.”

Syksyllä ja talvella riehuneiden rajujen myrskyjen aiheuttamat metsätuhot teettävät edelleen töitä korjuuyrittäjille.

”Itä-Suomessa on vieläkin kerätty myrskypuita talven jäljiltä”, kertoo Teittinen.

Mänty halutumpi kuin kuusi

Kuusitukin osalta vain muutamia kelirikkoleimikoita on mennyt kaupan. Kuusitukkia on kuitenkin ostettu loppukesän hakkuita varten.

Mänty on ollut halutumpi puulaji, toteaa Teittinen.

Tukista parasta hintaa maksettiin toukokuussa Kymi-Savossa. Kuitupuusta korkeinta hintaa maksettiin Etelä-Pohjanmaalla.

Havutukin keskihinta oli toukokuussa 56 euroa ja koivutukin 41 euroa.

Koivukuitupuusta maksettiin toukokuussa keskimäärin 16 euroa, kun taas havukuidusta maksettiin 17 euroa.

ANNI-SOFIA HOPPI

Puun hinnat 19.5.–15.6.2014

Lähde: Metsäntutkimuslaitos

Alue	Mäntytukki	Kuusitukki	Koivutukki	Mäntykuitu	Kuusikuitu	Koivukuitu
	Euroa/m³ (alv 0 %)					
Kantohinnat, päätehakkuut						
Etelä-Suomi	57,9 ↔	57,7 ↔	40,8 ↓	16,7 ↔	18,9 ↔	16,8 ↔
Keski-Suomi	58,6 ↔	57,9 ↔	42,3 ↑	17,6 ↔	19,2 ↔	17,7 ↓
Savo-Karjala	57,7 ↔	56,2 ↔	43,9 ↑	17,1 ↔	17,8 ↔	17,7 ↑
Kymi-Savo	58,2 ↔	56,8 ↔	44,6 ↔	17,2 ↔	18,5 ↔	17,5 ↔
Etelä-Pohjanmaa	57,0 ↔	56,2 ↔	-	18,1 ↓	18,1 ↓	18,0 ↔
Kainuu-Pohjanmaa	53,9 ↓	53,5 ↔	-	18,5 ↔	17,9 ↑	18,1 ↔
Lappi	47,8 ↔	50,1 ↑	-	18,1 ↑	15,8	17,1 ↑
Koko maa	**57,3 ↔**	**57,0 ↔**	**43,2 ↔**	**17,5 ↔**	**18,6 ↔**	**17,6 ↔**
Kantohinnat, harvennushakkuut paitsi ensiharvennukset						
Etelä-Suomi	48,7 ↓	49,7 ↑	37,6	14,5 ↓	15,3 ↑	14,8 ↑
Keski-Suomi	50,0 ↑	48,3 ↓	37,5	14,7 ↑	14,7 ↓	14,0 ↓
Savo-Karjala	48,7 ↑	47,3 ↔	37,7	14,8 ↔	15,1 ↑	15,0 ↔
Kymi-Savo	50,2 ↓	48,0 ↓	38,4 ↔	15,4 ↑	15,3 ↔	15,3 ↑
Etelä-Pohjanmaa	46,5	-	-	14,6 ↑	14,7 ↑	14,5 ↑
Kainuu-Pohjanmaa	47,6 ↔	-	-	14,2 ↑	13,0 ↓	12,7 ↓
Lappi	42,3 ↓	-	-	13,1 ↑	-	-
Koko maa	**48,6 ↓**	**48,0 ↔**	**37,9 ↑**	**14,7 ↔**	**15,1 ↔**	**14,6 ↔**
Hankintahinnat, kaikki hakkuut						
Etelä-Suomi	60,0 ↔	61,7 ↑	-	29,6 ↑	31,6 ↔	30,4 ↑
Keski-Suomi	57,8 ↔	58,5 ↑	47,2 ↑	29,3 ↔	29,2 ↓	29,8 ↔
Savo-Karjala	56,9 ↔	55,2 ↔	45,4 ↔	28,8 ↓	27,6 ↓	30,2 ↓
Kymi-Savo	54,4 ↓	53,7 ↓	44,4 ↓	28,3 ↓	28,3 ↓	28,9 ↓
Etelä-Pohjanmaa	52,9 ↓	52,9 ↓	-	28,6 ↓	27,9 ↓	29,3 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	55,8 ↓	56,2 ↔	-	27,8 ↓	28,4 ↓	29,7 ↓
Lappi	-	-	-	28,5 ↔	-	30,6 ↑
Koko maa	**55,8 ↓**	**56,4 ↔**	**45,2 ↓**	**28,6 ↓**	**29,1 ↓**	**29,5 ↓**

Hintojen muutos jaksolta 31.3.–27.4.2014: ↑ = noussut ↓ = laskenut ↔ = pysynyt ennallaan (±1 %)

METSÄSTÄ LYHYESTI

Vammalan tehdas latvialaisille

Vammalan vaneritehtaan omistava Kwellick Oy on myynyt tehtaan latvialaiselle Riga Wood Oy:lle, joka on osa latvialaista Latvijas Finieris Groupia. Yhtiö on kertonut järjestävänsä tuotantoa uudestaan ja vakiinnuttaa kolmivuorotyöskentelyn. Tehtaan nimi muutetaan Sastamalan Vaneriksi. Koivutukin hankintatavoite on 75 000 kuutiometriä. Latvijas Finieras valmistaa koivuvaneria 250 000 kuutiometrin vuodessa. Viime vuonna yhtiön liikevaihto oli 187 miljoonaa euroa. Työntekijöitä oli 2 300.

UPM:n Bio Vernon jakelu alkaa

UPM:n Lappeenrannassa valmistava uusiutuva Bio Verno-diesel tulee jakeluun Suomeen. UPM:n on sopinut jakelun aloittamisesta ABC:n, St1:n ja Shellin polttoaineita toimittavan NEOT:in kanssa. Bio Verno valmistetaan selluntuotannon tähteenä syntyvästä mäntyöljystä. Se sopii kaikkiin dieselmoottoreihin. VTT:n kanssa tehdyissä mittavissa moottori- ja liikennekoeajoissa todettiin, että se toimii tavallisen dieselin tapaan. BioVernon käyttö vähentää liikenteen päästöjä.